

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันนี้ผู้บริหารจะต้องเผชิญกับการแข่งขันในทุกรูปแบบ และจะต้องทำการตัดสินใจเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยจะต้องคำนึงถึงความอยู่รอดและโอกาสในการเติบโตของกิจการ และเนื่องจากสภาพแวดล้อมได้เปลี่ยนแปลงไปทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเงิน รวมถึงมีการเชื่อมโยงข่าวสารที่รวดเร็วขึ้น ทำให้ผู้บริหารขององค์กรธุรกิจจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจรอบด้าน

ข้อมูลทางการบัญชีนับเป็นข้อมูลสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรสามารถวางแผน กำหนดแนวทางการดำเนินธุรกิจ และประเมินศักยภาพขององค์กรได้ ซึ่งจะเป็นข้อได้เปรียบของผู้บริหารในองค์กรขนาดใหญ่ หรือเป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ เพราะองค์กรเหล่านั้นจะมีนักบัญชี หรือส่วนงานบัญชีที่จะช่วยในการตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง รวมทั้งจัดทำรายงานทางการเงินที่ถูกต้อง และเข้าใจง่ายเพื่อที่จะช่วยให้ผู้บริหารขององค์กรนั้น สามารถนำเอาข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่จะไม่ได้จัดทำบัญชีเอง แต่มอบหมายให้สำนักงานรับทำบัญชีจัดทำให้ เนื่องจากในองค์กรไม่มีนักบัญชี และผู้ประกอบการก็ไม่มีความรู้ทางการบัญชีเพียงพอ ส่งผลให้องค์กรขาดการเก็บและบันทึกข้อมูลทางการเงินที่สำนักงานรับทำบัญชีจัดทำมาให้มาใช้ในการตัดสินใจ เนื่องจากขาดความเข้าใจในข้อมูลดังกล่าว ทำให้ผู้ประกอบการไม่ได้นำข้อมูลทางการบัญชีที่มีอยู่มาใช้ในการบริหารงานอย่างเพียงพอ ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการบริหาร เช่น การคำนวณต้นทุนการผลิตที่แท้จริง การประมาณการในการผลิตสินค้าหรือปริมาณสินค้าในคลังที่เหมาะสม จำนวนสินค้าที่ต้องขายเพื่อให้คุ้มทุน ผลกำไรขาดทุนที่แท้จริง วิธีการคำนวณภาษีที่ถูกต้อง และไม่สามารถตัดสินใจปัญหาที่สำคัญได้อย่างถูกต้อง เช่น การรับหรือปฏิเสธคำสั่งซื้อพิเศษ การตัดสินใจผลิตเองหรือซื้อจากบุคคลภายนอก

การส่งเสริมการขาย การเพิ่มหรือยกเลิกสายการผลิต สาขา หรือเขตขาย การตัดสินใจจำหน่ายหรือผลิตต่อ และ การกำหนดราคาขายสินค้า เป็นต้น

จากปัญหาที่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมประสบอยู่นั้น ทางภาควิชาการบัญชี คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร มหาวิทยาลัยพายัพ จึงเล็งเห็นความสำคัญและมีแนวคิดที่จะเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นทางการบัญชีสำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้น ซึ่งหากผู้ประกอบการมีความรู้ทางด้านบัญชีอย่างเพียงพอและเหมาะสม จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าใจถึงข้อมูล และรายงานทางการบัญชีได้อย่างถูกต้อง และส่งผลให้สามารถนำข้อมูลทางการบัญชีนี้นั้นมาใช้ในการวางแผน และตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง

ด้วยเหตุนี้ผู้ทำการวิจัยจึงสนใจที่จะสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นที่เป็นแนวทางในการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการ รวมถึงการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการวางแผนการศึกษา การบริหารการศึกษา และการพัฒนาการศึกษาของมหาวิทยาลัยพายัพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. เพื่อสำรวจความต้องการเพิ่มเติมความรู้ทางด้านบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของประชากร

ศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีรายชื่อกิจการในเว็บไซด์ไทยด้าบลดอทคอม (www.thaitambon.com) โดยเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ เจ้าของ ผู้บริหาร และหุ้นส่วนของกิจการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2. ขอบเขตของเนื้อหา

การสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาเกี่ยวกับลักษณะการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และศึกษาถึงความต้องการความรู้ทางด้านบัญชีเพิ่มเติมของผู้ประกอบการ

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงลักษณะการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
2. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารและพัฒนาหลักสูตรทางการบัญชีที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อมูลทางการบัญชี หมายถึง เนื้อหาทางด้านการบัญชีที่ส่งผลต่อการวางแผน การตัดสินใจ การควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงาน เช่น เอกสารทางการบัญชี การวางแผนทางการเงิน การประเมินผลตอบแทนจากการลงทุน การคำนวณต้นทุนสินค้า การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน และการวางแผนกำไร การจัดทำงบประมาณ การวิเคราะห์ห้วงการเงิน และการควบคุมภายใน

ลักษณะการใช้ข้อมูลทางการบัญชี หมายถึง ประเภทของข้อมูลทางการบัญชีที่ผู้ประกอบการนำมาใช้ในการวางแผน ตัดสินใจ การควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงาน

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) (รักษา พงษ์ บุญอุทธีรมนตรี, 2544) หมายถึง กิจการที่มีลักษณะการสร้างมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจในแง่ของการว่าจ้างแรงงาน สร้างรายได้เป็นมูลค่าเพิ่มในบทบาทด้านผู้ผลิต ผู้กระจายสินค้าและผู้ให้บริการ ตามหลักเกณฑ์การแบ่งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของกระทรวงอุตสาหกรรมกำหนดไว้ โดยใช้เกณฑ์จำนวนการจ้างงานหรือมูลค่าสินทรัพย์ถาวรอย่างใดอย่างหนึ่ง